

Список библиографических ссылок:

1. Конституция Республики Беларусь от 15 марта 1994 г. №2875-ХП с изменениями и дополнениями, принятыми на Республиканском референдуме от 24 ноября 1996 г. в ред. Решения Республиканского референдума от 17 октября 2004 г. № 1 // Консультант Плюс: Беларусь, Технология 3000 [Электронный ресурс] / ООО «ЮрСпектр», Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. – Минск, 2016.

2. Трудовой кодекс Республики Беларусь от 26 июня 1999 г. № 296-3 в ред. от 13.11.2017 N 68=3 // Консультант Плюс: Беларусь, Технология 3000 [Электронный ресурс] / ООО «ЮрСпектр», Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. – Минск, 2018.

3. Уголовный кодекс Республики Беларусь 9 июля 1999 г., в ред. от 18. 07. 2017 N 53-3, // Консультант Плюс: Беларусь, Технология 3000 [Электронный ресурс] / ООО «ЮрСпектр», Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. – Минск, 2018.

4. Курило, Л. В, Организационно-правовые гарантии охраны труда / Л. В. Курило // Консультант Плюс: Беларусь, Технология 3000 [Электронный ресурс] / ООО «ЮрСпектр», Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. – Минск, 2018.

УДК 349.225.65

Сергій Станіславович ЛУКАШ,

директор Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор
ORCID:<http://orcid.org/0000-0003-2957-8052>

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА ШЛЯХИ ЙОГО ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Належний стан дисципліни в органах Національної поліції є запорукою якісного виконання ними поставлених державою завдань. Дисципліна поліцейських забезпечується застосуванням заходів заохочення, які полягають в наданні моральних чи матеріальних переваг поліцейським з найвищими показниками роботи, переконання, що полягають у впливі на свідомість працівників з дотримання встановлених правил роботи, та примусу, що застосовується до тих поліцейських, які не виконують свої функціональні обов'язки або порушують вимоги трудової дисципліни. Таке покарання поліцейського за порушення службової дисципліни охоплюється поняттям дисциплінарної відповідальності.

Підставою дисциплінарної відповідальності є вчинення поліцейським дисциплінарного правопорушення. Під останнім згідно із законопроектом «Про Дисциплінарний статут Національної поліції

Україні» від 16 травня 2016 р. № 4670, прийнятого Верховною Радою України, розуміють протиправну, винну дію чи бездіяльність поліцейського, що полягає у невиконанні чи неналежному виконанні ним обов'язків поліцейського або виходить за їх межі, порушенні обмежень та заборон, визначених законодавством для поліцейських, а також вчиненні дій, що підривають авторитет поліції [1].

Із даного визначення випливають ознаки дисциплінарного правопорушення, а саме:

- може виражатися у формі дії або бездіяльності;
- протиправність дії або бездіяльності, що порушує службову дисципліну;
- винність поліцейського;
- проявляється у невиконанні чи неналежному виконанні ним обов'язків поліцейського або виходить за їх межі, порушенні обмежень та заборон, визначених законодавством для поліцейських, а також вчиненні дій, що підривають авторитет поліції.

Дещо інакше визначає дисциплінарний проступок Закон Королівства Бельгії про дисциплінарний статут персоналу поліцейських служб від 19 травня 1999 року, де вказано, що дисциплінарним порушенням є будь-яка дія або поведінка, навіть не при виконанні службових обов'язків, яка становить порушення професійних обов'язків, або яка може ганьбити честь посади, є дисциплінарним порушенням та може призвести до дисциплінарної санкції [2]. Дане визначення крім характеристик дисциплінарного проступку поліцейського в українському законодавстві, вказує на те, що він може бути вчинений як під час служби, так і поза нею, а також на застосування санкцій до порушників дисципліни.

Українське законодавство також передбачає застосування до правопорушника дисциплінарного стягнення, але не вказує на це, як на ознаку дисциплінарного проступку.

Дисциплінарним проступком у Німеччині визнається будь-яке порушення, вчинене співробітником поліції у зв'язку з виконанням ним своїх обов'язків. Законодавством не передбачено складу конкретних видів дисциплінарних проступків.

На сьогоднішній день національне законодавство не містить переліку діянь, які можуть визнаватися дисциплінарними правопорушеннями поліцейських. З урахуванням наукових розробок та зарубіжного досвіду до таких діянь варто віднести: порушення Присяги; порушення правил етичної поведінки; невиконання чи неналежне виконання поліцейським своїх службових обов'язків; прояв неповаги до держави, державних символів України, Українського народу; прийняття поліцейським необґрунтованого рішення, що спричинило несприятливі наслідки; недотримання правил внутрішнього службового розпорядку; публічне висловлювання, що порушує принцип презумпції невинуватості; дії, що шкодять авторитету Національної поліції; перевищення службових

повноважень або використання їх у своїх цілях, якщо воно не містить складу злочину або адміністративного правопорушення; скоєння поліцейським адміністративного правопорушення, за яке відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення, застосовуються заходи дисциплінарної відповідальності; неподання або несвоєчасне подання інформації, що перешкоджає подальшому проходженню служби; знищення або втрата службових документів, розголошення інформації з обмеженим доступом; прогул без поважних причин; поява поліцейського на службі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння; порушення встановленого законом порядку і строків подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

За вчинення дисциплінарного правопорушення до поліцейських можуть застосовуватися такі види дисциплінарних стягнень: зауваження; догана; сувора догана; попередження про неповну службову відповідність; пониження у спеціальному званні на один ступінь; звільнення з посади; звільнення із служби в поліції.

У ФРН як заходи дисциплінарного покарання поліцейських, крім відомих вітчизняному законодавству, використовують тимчасове відсторонення від роботи, призупинення в просуванні по службі, переведення на іншу посаду без зміни місця проживання, грошовий штраф, пропозиція піти у відставку, примусове звільнення у відставку та ін. Основним нормативним актом, який регулює питання дисциплінарної відповідальності посадової особи (поліцейського) є нормативний акт загально федерального значення – Федеральний дисциплінарний статут від 09.07.2001 року [3, с. 3].

Декрет Президента Франції «Про персонал оперативних служб Національної поліції Франції» 24.01.1968 року визначає значно різноманітніший перелік дисциплінарних стягнень, що можуть бути застосовані по відношенню до працівників поліції. Зокрема це попередження, осуд; переведення на іншу посаду без зміни місця проживання; виключення зі списку кандидатів на вищу посаду; пониження у ранзі; пониження в посаді; пониження в чині; примусове звільнення у відставку; звільнення зі збереженням права на пенсію; звільнення без збереження права на пенсію [4, с. 76].

У Бельгії за незначні правопорушення до поліцейських застосовуються такі дисциплінарні санкції, як попередження та догана. За більш тяжкі правопорушення: вирахування з грошового утримання; тимчасове відсторонення від обов'язків як дисциплінарний захід максимум на три місяці; переведення на менш оплачувану роботу; обов'язкове звільнення; звільнення. Такі нормативні положення є досить потрібними, оскільки сприяють пропорційності застосовуваних стягнень взаємності від вчиненого проступку.

Узагальнюючи вищевикладене, можна зробити висновок, що на сьогоднішній день в Україні існує потреба в подальшому затвердженні Дисциплінарного статуту поліції, уточненні поняття дисциплінарного правопорушення, визначенні діянь, що визнаються дисциплінарними проступками, та диференціації дисциплінарних стягнень взаємності від тяжкості дисциплінарного проступку.

Список бібліографічних посилань:

1. Проект Закону про Дисциплінарний статут Національної поліції України від 16 травня 2016 р. № 4670 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59106.

2. Статус поліції: міжнародні стандарти і зарубіжне законодавство / За заг. редакцією О. А. Банчука. – К. : Москаленко О. М., 2013. – 588 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pravo.org.ua/img/books/files/statuspolicii-banchuk-2013.pdf>.

3. Bundesdisziplingesetz vom. 9. Juli 2001 (Bundesgesetzblatt 1. I S. 1510), zuletzt geändert durch Artikel 11 des Gesetzes vom 22. April 2005 (Bundesgesetzblatt 1. I S. 1106).

4. Мачковский Г. И. Полиция (организация, кадры, уголовно-процессуальная деятельность) / Мачковский Г. И. – М. : ВНИИ МВД СССР, 1972. – 166 с.

УДК 342.924

Олена Олегівна МАРКОВА,

доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-9970-0944>

ЩОДО ПИТАННЯ ПРО СПІВВІДНОШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПРОЦЕДУРИ ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКОНОДАВСТВІ

У зв'язку з євроінтеграційними процесами, які відбуваються останнім часом в Україні, саме сфера адміністративного законодавства сьогодні перебуває умовах інтенсивного реформування в напрямку формування діалогу між органами державної влади та громадянами через адміністративну процедуру. Реформування адміністративного права неможливе без законодавчого врегулювання процедурного аспекту відносин органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з громадянами. Це зумовлено як необхідністю захисту прав приватних (як фізичних, так і юридичних) осіб у відносинах з органами публічної адміністрації (зміст поняття «публічна адміністрація» обґрунтовано у першому розділі цієї книги), так і власне потребами підвищення ефективності діяльності останніх.